

بسمه تعالی

اشاره:

از نظر اخلاقی افشای اسرار دیگران امری زشت و نکوهیده است به ویژه از سوی اشخاصی که جامعه برای شغل و مقام اجتماعی شان حرمت خاصی قائل می باشد مانند پزشکان، کارشناسان و کلا و ... این بروشور بنا دارد جزئیات بیشتری را به زبان ساده به خوانندگان ارائه دهد. لهذا طرح بحث را با یک سؤال فرضی آغاز می کنیم.

فرض کنید شخصی نزد پزشک یا وکیل می رود و در مورد بیماری یا مشکل خانوادگی اش مسایلی را با او در میان می گذارد که در این حالت پزشک یا وکیل اخلاقاً موظف به حفظ گفته ها و اسرار اوست.

البته در کشور ما قانونگذار افشای اسرار مردم را از سوی اشخاصی که به مناسبت شغل و حرفه شان اسرار مردم را بدست می آورند جرم می داند و مرتکب را قابل تعقیب و مجازات می شناسد. چون در این مشاغل مردم به واسطه نیازشان به این افراد مراجعه می کنند و باید به این افراد اطمینان داشته باشند و بر مبنای همین اطمینان راز و اسرار خود را بیان کنند تا از راهنمایی های آنان در جهت حل مشکل خود برخوردار شوند و اگر قرار باشد پزشک یا هر شخص

دیگری که از اسرار مردم آگاه می شود آن را به دیگران بازگو کند موجب بی اعتمادی مردم می شود.

برابر قانون مجازات اسلامی پزشکان، جراحان، ماماها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه شان محرم اسرار می شوند هرگاه در غیر موارد قانونی اسرار مردم را افشا کنند به ۳ ماه و یک روز تا یک سال حبس یا به جزای نقدی از ۵۰۰۰۰ تا ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال محکوم می شوند. اگر بخواهیم اشخاصی را که به موجب قانون محرم اسرار مردم محسوب می شوند دسته بندی کنیم عبارتند از:

۱ - وکلای دادگستری: برابر ماده ۳۰ قانون وکالت وکیل باید اسراری را که به واسطه وکالت از طرف موکل، مطلع می شود و نیز اسرار مربوط به شرافت و اعتبار موکل را حفظ کند و در صورت افشای اسرار موکل به دیگران در غیر موارد قانونی علاوه بر مجازات، از حیث شغلی نیز دچار محرومیت خواهد شد.

پرسش: در چه مواردی وکیل باید اسرار موکل خود را افشا کند؟

پاسخ: اصولاً چه وکیل و چه هر شخص دیگری که به موجب قانون حافظ اسرار مردم شناخته می شود حق ندارد اسرار آنان را افشا کند مگر آنکه خود قانون او را مکلف به افشای

سرکند khk و چنانچه وکیل یا هر شخص دیگری که حافظ اسرار است به حکم قانون افشای سرنکند مرتکب تخلف می شود. برای مثال اگر متهم نوشته های خود را که مؤثر در کشف جرم است به وکیل خود سپرده باشد و با درخواست بازپرس، وکیل از ارائه آنها خودداری کند به مجازات مقرر برای خلاصی متهم از محاکمه، محکوم می شود.

۲ - کارگزاران بورس اوراق بهادار: کارگزاران مکلف به حفظ اسرار دستور دهندگان می باشند و حق افشای دستورهای رسیده را ندارند و در صورت تخلف به مجازات افشای سر محکوم می شوند.

۳ - مرکز آمار: ایرانیان مقیم داخل و خارج کشور و نیز خارجیان مقیم ایران به پرسشهای مربوط به سرشماریها و آمارگیری که توسط مرکز آمار ایران صورت می گیرد باید پاسخ صحیح بدهند. آمار و اطلاعاتی که ضمن آمارگیری توسط این مؤسسه از مردم بدست می آید محرمانه بوده و جز در تهیه آمارهای عمومی و کلی نباید مورد استفاده قرار گیرد و نمی توان از این اطلاعات در مراجع قضایی و اداری و مالیاتی و نظایر آن استفاده کرد.

۴ - مطبوعات: مطبوعات حق ندارند مذاکرات غیرعلنی مجلس شورای اسلامی و مذاکرات غیرعلنی محاکم

دادگستری یا تحقیقات مراجع اطلاعاتی و قضایی را که طبق قانون، افشای آنها مجاز نیست، افشا کنند.

پرسش: اگر کسی در زمان دارا بودن شغل یا حرفه، رازی را بدست بیاورد و پس از دست دادن آن شغل، راز را فاش کند باز هم مرتکب جرم شده است؟

پاسخ: فرقی نمی کند که افشای سر در زمان اشتغال باشد یا بعد از آن، در هر دو حالت حق ندارد آن را افشا کند.

پرسش: آیا کارمندان شرکت مخابرات و یا پست حافظ اسرار مردم هستند؟

پاسخ: بله و هرگاه مراسلات یا مکالمات تلفنی اشخاص را در غیر مواردی که قانون اجازه داده، مفتوح یا توقیف یا معدوم یا بازرسی یا ضبط یا استراق سمع کنند یا بدون اجازه صاحبان آنها مطالب آن را افشا کنند به مجازات حبس و جزای نقدی محکوم می شوند.